

Afsprakenkader
Flexibele Maatschappelijke
Opvang Weert
2018

December 2017

Inhoud

1.	Samenvatting.....	2
2.	Inleiding.....	3
3.	Afspraken 2018.....	4
	3.1 Wederzijdse afhankelijkheid	4
	3.2 Preventie	4
	3.3 Stagebed.....	4
	3.4 Doorstroom en uitstroom	5
	3.6 Dagopvang door het Zelfregiecentrum	7
	3.7 Extreme Kouderegeling	7
	3.8 Calamiteitenbed	7
	3.9 Nachtwaker	8
	3.10 Eigen bijdragen	8
	3.11 Briefadressen.....	8
	3.12 Gegevensregistratie.....	8
	3.13 Verbinding met de gemeente.....	9
	3.14 Netwerken en public relations	9
4.	Financiën	10
	4.1 Uitbetaling.....	10
	4.2 Inzet middelen voor trajectbegeleiding	10
5.	Ontwikkelingen maatschappelijke opvang.....	11
	BIJLAGE 1: Overzicht afspraken 2018	12
	BIJLAGE 2: Begroting flexibele maatschappelijke opvang 2018	14

1. Samenvatting

Voor de regio Weert vindt de opvang van dak- en thuisloze burgers plaats via flexibele maatschappelijke opvang. Dit betekent dat er géén centrale opvangruimte is, maar dat de daklozen gespreid over de gemeente Weert worden opgevangen in diverse woningen. Zo normaal mogelijk, zo kort mogelijk en gericht op herstel van zelfredzaamheid. De opvang wordt georganiseerd door een aantal samenwerkende partners: Moveoo, Zelfregiecentrum, MET ggz en Vincent van Gogh. Ook Wonen Limburg is aangesloten bij de samenwerking. Bovendien is de afdeling Werk en Inkomen rechtstreeks betrokken, gelet op het feit dat veel daklozen ook een probleem hebben op het gebied van inkomensvoorziening.

Er zijn zes bedden-voor-de-nacht en zes trajectbedden. Op basis van de instroom in 2017 zal de gemeente Weert bij centrumgemeente Venlo een uitbreiding van het aantal trajectbedden aanvragen van 2 plaatsen, met extra begeleiding, voor alleenstaande moeders met jonge kinderen en jonge zwangere vrouwen, die tot nu toe niet passend in onze regio konden worden opgevangen.

In het afsprakenkader zijn de afspraken opgenomen, die samen het kader vormen waarbinnen de samenwerkende partijen de opvang vorm geven. Het gaat dan over zaken als de verdeling van taken, het proces van in-, door- en uitstroom, preventie, dagopvang, extreme kouderegeling, inzet van het stagebed, eigen bijdrage, inzet van het calamiteitenbed, regeling briefadressen, registratie van gegevens, verbinding met de gemeente en andere partners in het netwerk.

De begroting 2018 is bijgevoegd. Deze wordt op 13 december voorgelegd aan het Bestuurscommissie Wmo Regionale taken, die de centrumgemeente Venlo adviseert bij de uitvoering van de taak 'maatschappelijke opvang'. Afspraak met de centrumgemeente is dat de gemeente Weert de flexibele maatschappelijke opvang uitvoert en dat de centrumgemeente de daarvoor benodigde middelen beschikbaar stelt.

2. Inleiding

Vanaf 1 april 2014 worden dak- en thuisloze burgers in de regio Weert opgevangen door middel van flexibele maatschappelijke opvang. In plaats van één vaste opvanglocatie worden dak- en thuislozen gehuisvest op verschillende locaties in de gemeente Weert. Kenmerken van de aanpak zijn: de burger centraal, aanspreken op eigen kracht en zelfredzaamheid, intensieve aanpak en korte doorlooptijd, gericht op uitstroom en stabiele mix (huisvesting, contact met hulpverlening/begeleiding). De gemeente Weert voert hierin de beleidsregie, het CMA¹ voert de operationele proces- en ketenregie. De kernpartners zijn het Zelfregiecentrum, Moveoo, Vincent van Gogh en MET ggz. De ketenpartners werken in onderlinge afstemming samen. De opvang wordt gefinancierd uit de regionale middelen die centrumgemeente Venlo daarvoor ontvangt van het rijk².

Verschuillende aspecten maken de opvang in Weert uniek. Een belangrijk aspect is dat er niet meer vanuit beheersbaarheid wordt gewerkt maar vanuit zelfregie. Het grootste gedeelte van de beschikbare plekken voor nachtopvang vindt plaats in zelfbeheer door de mensen die dak-of thuisloos zijn. Door mensen verantwoordelijkheid te geven en ze te ondersteunen en te coachen in het leren van vaardigheden, bevordert dit hun persoonlijke herstel en hun participatie in de maatschappij. De ondersteuning en coaching gebeuren grotendeels door de inzet van ervaringswerkers, waar nodig in combinatie met professionals. Een ander belangrijk punt is dat de oude dagopvang opgegaan is in een integrale voorziening: het Zelfregiecentrum. In dit centrum, gevestigd aan de Roermondseweg 64 wordt herstelgericht gewerkt, het gaat om "halen en brengen". Mensen in hun kracht worden gezet en hun kwaliteiten kunnen tot recht komen.

Het uiteindelijke doel is het verwezenlijken van een zo efficiënt en effectief mogelijke flexibele maatschappelijke opvang, waarbij de partners integraal opereren en waarbij zo min mogelijk regie vanuit de gemeente noodzakelijk is. Het uitgangspunt blijft hierbij de zelfredzaamheid van de burger.

Afsprakenkader

Om richting te kunnen geven aan de ontwikkelingen binnen de flexibele maatschappelijke opvang, en om de samenwerking tussen de partners in goede banen te leiden, wordt er jaarlijks een afsprakenkader opgesteld. Aan dat afsprakenkader wordt een begroting gekoppeld. Tot nu toe is de gemeente hierin de kartrekker. Een schematisch overzicht van de afspraken van 2018 is toegevoegd in bijlage 1. De afspraken worden hierna toegelicht.

¹ Het CMA houdt per 1-1-2018 op te bestaan. Er wordt een ketenregisseur Maatschappelijke opvang beschermd wonen (MOBW) aangesteld, in afwachting van de definitieve werkwijze MOBW per 1-1-2020.

² Per 1-1-2020 houdt de centrumgemeente constructie op te bestaan. Iedere gemeente krijgt dan zelf middelen voor maatschappelijke opvang, via het nieuwe landelijke verdeelmodel Wmo. De zeven Midden-Limburgse gemeenten zullen de maatschappelijke opvang samen vorm geven.

3. Afspraken 2018

De flexibele maatschappelijke opvang wordt door de ketenpartners uitgevoerd. Zij bepalen gezamenlijk de toegang, zodat burgers op een passende manier worden opgevangen. Vanuit de eerste opvang (bed-bad-brood) kan men doorstromen naar vervolgovang (trajectbed) of uitstromen naar wonen-met-begeleiding of zelfstandig wonen. De laagdrempelige ondersteuning en dagopvang is primair de verantwoordelijkheid van het Zelfregiecentrum. De professionele begeleiding van burgers, vanuit de locatie van het Zelfregiecentrum, is de taak van de andere kernpartners. De intake vindt plaats vanuit een gezamenlijk multidisciplinair samengesteld team.

3.1 Wederzijdse afhankelijkheid

De basisafspraken voor samenwerking zijn:

- De (kern)partners werken zelfstandig en in wederzijdse afhankelijkheid aan een zo effectief en efficiënt mogelijke flexibele maatschappelijke opvang;
- De gemeente regisseert de voortgang en faciliteert de (kern)partners in hun samenwerking en gezamenlijke zelfstandigheid.

In 2018 wordt de huidige samenwerking tegen het licht gehouden. Inmiddels is ook Wonen Limburg actief betrokken als partner in de maatschappelijke opvang. Onder de samenwerking liggen – behalve het jaarlijkse afsprakenkader – geen samenwerkingsafspraken. Gelet op het feit dat de bekostiging van maatschappelijke opvang per 1-1-2020 wijzigt, zijn mogelijk andere afspraken nodig. Ook de gemeenten Leudal en Nederweert zullen hierbij worden betrokken. De gemeente Weert neemt het voortouw in deze ontwikkeling.

Afspraak: de samenwerking wordt in 2018 geëvalueerd en er wordt gekeken naar het betrekken van de gemeenten Nederweert en Leudal en de daar werkzame partners die nodig zijn voor de integrale aanpak van de opvang van daklozen in de regio Midden-Limburg West.

3.2 Preventie

De flexibele maatschappelijke opvang richt zich niet alleen op een zo snel mogelijke uitstroom naar zo zelfstandig mogelijk wonen. Aan de voorkant van het proces wordt sterk ingezet op begeleiding en ondersteuning, zodat voorkomen wordt dat burgers onnodig in de maatschappelijke opvang belanden. Een vroege aanpak van de alle probleemgebieden is daarbij noodzakelijk. Waar mogelijk wordt ook ingezet op alternatieve huisvestingsmogelijkheden, bijvoorbeeld door gebruik te maken van het sociale netwerk van burgers.

Een zo vroeg mogelijke ondersteuning voorkomt dat de situatie van burgers verder uit de hand loopt. Bovendien wordt er in mindere mate een beroep gedaan op de beperkte opvangcapaciteit en de beperkte uitstroombmogelijkheden. Steeds meer partners sluiten aan bij de flexibele maatschappelijke opvang. De inzet van het bijvoorbeeld AMW zorgt ervoor dat bepaalde inwoners geen beroep hoeven doen op maatschappelijke opvang of individuele begeleiding via de Wmo, maar via het AMW (algemene voorziening) voldoende ondersteund worden.

Afspraak: De partners in de flexibele maatschappelijke opvang zetten in op een preventieve aanpak door zo vroeg mogelijk begeleiding en ondersteuning te bieden en indien mogelijk instroom in de opvang voorkomen.

3.3 Stagebed

Eén van de instrumenten om instroom te voorkomen is het 'stagebed'.

Het komt helaas veelvuldig voor dat mensen hun huurschulden aanzienlijk laten oplopen. Een gedeelte van deze mensen negeert stelselmatig waarschuwingen van de woningcorporatie. Het stagebed biedt hierin mogelijk een oplossing. In het geval dat een huurder geen gehoor geeft aan waarschuwingen kan door Wonen Limburg eventueel de volgende harde keuze worden voorgelegd: óf een huisuitzetting óf een voorlopig verblijf in het stagebed. Het stagebed betekent een verblijf van minimaal 14 dagen en maximaal 28 dagen in de maatschappelijke opvang. Het uiteindelijke doel van het stagebed is om burgers te doen beseffen dat hun situatie moet veranderen, of dat zij ondersteuning zouden moeten accepteren. Daarnaast wordt het stagebed gebruikt om inzicht te verkrijgen in de situatie en de hulpvraag van een burger. Vaak lukt dit niet via de reguliere weg omdat sommige burgers ondersteuning mijden.

Het inzetten van het stagebed is altijd maatwerk en gebeurt altijd in overleg met de samenwerkende partners, waaronder de gemeente. De kosten voor de eigen bijdragen voor de nachtopvang worden gedragen door Wonen Limburg. De kosten voor de begeleiding komen op het conto van de gemeente Weert en worden betaald uit de middelen die gereserveerd zijn voor de intake en (traject)begeleiding.

Voorwaarde voor het inzetten van het stagebed is de aanwezigheid van een duidelijk gedefinieerd plan voor de periode na het verblijf in het stagebed. Bij een succesvol traject volgt een terugkeer naar de oorspronkelijke woning, en wordt een nieuw huurcontract opgesteld met daarin een aantal aanvullende randvoorwaarden, zoals de verplichting tot het accepteren van begeleiding en de afspraak om geen overlast te veroorzaken. Het kan echter ook voorkomen dat er alsnog een huisuitzetting volgt, of dat er geconstateerd wordt dat een andere woonvorm, zoals beschermd wonen, meer passend is voor een burger.

Afspraak: het inzetten van het stagebed blijft mogelijk als preventief instrument.

3.4 Doorstroom en uitstroom

Om te kunnen uitstromen uit de maatschappelijke opvang zijn voldoende passende betaalbare woningen nodig. Zo nu en dan kunnen burgers tijdelijk niet geplaatst worden, waardoor hun traject naar zelfredzaamheid vertraging oploopt. Het huisvestingsvraagstuk raakt niet alleen de maatschappelijke opvang maar ook andere bijzondere doelgroepen, zoals statushouders en mensen die voorheen intramuraal gehuisvest waren. Daarnaast is ook vanuit het reguliere circuit veel vraag naar goedkope huurwoningen. Naar aanleiding van de prestatieafspraken met de woningcorporaties is er een regionale werkgroep aan de slag met dit vraagstuk. Deze werkgroep 'huisvesting kwetsbare burgers' bestaat uit woningbouwcorporaties, zorgaanbieders en gemeentelijke beleidsambtenaren sociaal domein en wonen. Een van de zaken die wordt onderzocht is of het mogelijk is om vraag naar en aanbod van huisvesting samen te brengen op één punt, zodat de matching van vraag en aanbod verbeterd kan worden. Daarbij wordt ook gekeken naar een goede spreiding.

Wonen Limburg vervult een actieve rol in de werkgroep Wonen. Door deze betrokkenheid wordt het makkelijker om kwetsbare burgers te plaatsen, zeker als er ook afspraken over begeleiding kunnen worden gemaakt.

Afspraak: De gemeente Weert zet de inspanningen voor het creëren van uitstroommogelijkheden voor dak- en thuislozen voort, samen met woningcorporaties en aanbieders van zorg.

De capaciteit van de flexibele maatschappelijke opvang bestaat uit zes bedden-voor-de-nacht en zes trajectbedden. Gemiddeld genomen is dit aantal bedden voldoende. Echter, in 2017 zien we in toenemende mate een groep mensen die niet passend kunnen worden opgevangen binnen de bestaande capaciteit. Het gaat dan om alleenstaande moeders met jonge kinderen of om jonge zwangere vrouwen. Hiervoor is een andere omgeving en intensievere begeleiding nodig. Daarom is afgesproken dat de gemeente Weert bij centrumgemeente Venlo een uitbreiding van het aantal trajectbedden zal bepleiten van 2 plaatsen, met deels extra begeleiding uit de regionale middelen voor maatschappelijke opvang, aangevuld met middelen uit de lokale Wmo (begeleiding individueel). In overleg met Wonen Limburg wordt een geschikte locatie voor de opvang van deze bijzondere doelgroep gezocht. Naast huisvesting zijn er vaak meer problemen. Een integrale aanpak is zéker voor deze doelgroep een belangrijk aandachtspunt. Overigens wordt bij alle daklozen ingezet op integrale aanpak van problemen, gericht op het herstel van zelfredzaamheid.

Afspraak: de gemeente Weert vraagt bij centrumgemeente Venlo een uitbreiding van het aantal trajectbedden met 2 plaatsen, met extra begeleiding.

Hoewel de meeste burgers werken aan hun vooruitgang, is een klein gedeelte van de doelgroep onvoldoende gemotiveerd om stappen te zetten. Zij bezetten voor langere tijd een bed-voor-de-nacht. In 2018 zal er nog scherper gelet worden op het tegengaan van dit oneigenlijk gebruik. Een ander, klein gedeelte van de doelgroep blijkt niet bij machte om de nodige stappen te zetten. Achteraf kan voor deze mensen vaak geconstateerd worden dat andere ondersteuning en hulpverlening, zoals beschermd wonen, geschikter was geweest. Om te voorkomen dat de doorstroom onnodig belemmerd wordt, zijn daarom de volgende afspraken gemaakt:

- Bij het rouleren tussen de bedden voor de nacht wordt maatwerk geleverd (uitgangspunt bij de start was dat iemand die op een bed voor de nacht slaapt, elke keer opnieuw wordt ingedeeld en dus geen vastigheid heeft. Dit afgezet tegen de stabiele situatie van het trajectbed – een eigen stek – werd als motiverend gezien. Bleek in de praktijk alleen maar gedoe te geven en niet bij te dragen aan een betere motivatie van de dakloze). Er hoeft alleen gerouleerd te worden als dat voor een specifieke burger noodzakelijk wordt geacht. De beslissingsbevoegdheid hiertoe ligt bij de intakepoule.
- Het oneigenlijk gebruik van bedden-voor-de-nacht wordt tegengegaan door een maximale verblijfstermijn twaalf weken toe te passen. Hiervan kan alleen afgeweken worden als wordt ingeschat dat de veiligheid van een burger ernstig in gevaar komt. De beslissingsbevoegdheid hiervoor ligt bij de intakepoule.
- De verbinding met de OGGZ-partners, waaronder het FACT-team, wordt actief verbeterd. Hiermee wordt voorkomen dat mensen die eigenlijk een ander soort hulpverlening nodig hebben te lang in de maatschappelijke opvang verblijven. Idem voor de toegang tot beschermd wonen (via het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord).

3.5 Aanmelding, intake en begeleiding

Burgers melden zich voor de nachtopvang bij het Zelfregiecentrum. Binnen vijf dagen vindt de intake plaats, waarbij gekeken wordt welke vervolgstappen nodig zijn om de burger te ondersteunen op weg naar herstel van zelfredzaamheid. Bij zowel de aanmelding als de intake is er, tenzij dat door de burger niet wenselijk wordt geacht, een ervaringswerker of ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum aanwezig. Daarmee worden zowel de intaker als de burger ondersteund. Bovendien is ook voor de intake maatschappelijke opvang formele cliëntondersteuning kosteloos beschikbaar (via het Algemeen Maatschappelijk Werk).

Voor aanmelding, intake en begeleiding zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Er is iedere week voor vijf halve werkdagen een intaker fysiek aanwezig in het Zelfregiecentrum.
- De aanmelding en intake worden, waar mogelijk, gelijktijdig uitgevoerd door de intakepoule, met in de regel ondersteuning door een ervaringswerker of ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum.
- De toewijzing van bedden-voor-de-nacht en trajectbedden wordt gedaan door de intakepoule, in samenwerking en in overleg met het Zelfregiecentrum. De beslissingsbevoegdheid ligt bij de intakepoule.
- In het geval dat een burger zich aanmeldt terwijl er die dag geen intakers (meer) aanwezig zijn, neemt het Zelfregiecentrum de aanmelding en de toewijzing van een bed voor zijn rekening.
- De intakers plannen waar mogelijk de aanmelding en intake van burgers, zodat gestimuleerd wordt dat verschillende intakers de aanmelding en intake uitvoeren.
- Iedere aangemelde burger krijgt een intake (binnen 5 werkdagen na aanmelding voor bed-voor-de-nacht).
- Een ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum gaat in gesprek met burgers om in beeld te krijgen met welke problemen deze kampt en in hoeverre hij/zij gemotiveerd is om te veranderen. Hiervoor staat gemiddeld anderhalf uur.
- Intakes worden uitgevoerd door medewerkers uit de intakepoule, bestaande uit afgevaardigden van Vincent van Gogh, Moveoo en MET ggz. Burgers worden daarbij eventueel ondersteund door een ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum of iemand uit het sociale netwerk.
- Voor een intake staat gemiddeld anderhalf uur. Een intake is in principe eenmalig.
- Voor de begeleiding bij een traject bed staat maximaal drie uur per week. Begeleiding en huisvesting worden niet per se door dezelfde partner uitgevoerd.
- Als een burger gemotiveerd is om naar een traject bed te gaan, kan in afwachting van het beschikbaar komen van dat bed al gestart worden met de trajectbegeleiding vanuit het bed-voor-de-nacht.
- Voor de flexibele maatschappelijke opvang wordt onderzocht of een afzonderlijke klachtenprocedure (verplicht op basis van de Wmo) noodzakelijk is. Als dit het geval is, wordt deze in het leven geroepen.

3.6 Dagopvang door het Zelfregiecentrum

Het Zelfregiecentrum verzorgt de dagopvang van dak- en thuisloze burgers en is alle dagen van de week geopend. Overigens zijn alle burgers welkom bij het Zelfregiecentrum, ongeacht achtergrond, leeftijd of eventuele problematiek. Het Zelfregiecentrum wordt dan ook aanvullend gesubsidieerd door de gemeente Weert als algemene Wmo-voorziening. Mensen kunnen er terecht voor ontmoeting, een activerende dagbesteding of een luisterend oor. De organisatie drijft voor een belangrijk gedeelte op de inzet van vrijwilligers, in combinatie met de inzet van ervaringswerkers. Het uitgangspunt van de dagopvang blijft om dakloze burgers, voor zover dat mogelijk is, de regie over hun leven weer in eigen hand te laten nemen. En daarnaast heeft de dagopvang een positief effect in het voorkomen van overlast.

De laagdrempeligheid van het Zelfregiecentrum zorgt voor een gestage groei van het aantal (unieke) bezoekers. Het zorgt daarbij ook voor een grotere diversiteit onder die bezoekers. Een bijkomend effect hiervan is dat steeds meer mensen met zwaardere problematieken hun weg naar het Zelfregiecentrum weten te vinden. Deze mensen hebben, naast de ondersteuning van ervaringswerkers en vrijwilligers, behoefte aan meer professionele hulp. Door vanaf 2016 een van de intakekanten vijf halve dagen vast aanwezig te laten zijn, is op deze behoefte ingespeeld. Waar nodig vindt een warme overdracht plaats naar andere partners binnen het sociaal domein. Deze partners weten in toenemende mate de weg te vinden naar het Zelfregiecentrum. Zo houdt bijvoorbeeld het Algemeen Maatschappelijk Werk wekelijks spreekuur in het Zelfregiecentrum en zijn diverse zorgaanbieders regelmatig in het Zelfregiecentrum te vinden.

3.7 Extreme Kouderegeling

Bij extreme koude wordt de politie geacht burgers die de nacht in de open lucht willen doorbrengen, actief en gericht van de straat te halen. De burgemeester van Weert vaardigt hiertoe een noodbevel uit op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Het CMA geeft advies over wanneer de kouderegeling van kracht zou moeten worden. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de kouderegeling in Noord- en Midden-Limburg ligt bij Moveoo. Zij doen dit in samenwerking met het Rode Kruis en worden eventueel ondersteund door het CMA.

De opvang vindt vanaf december 2016 plaats in één van de nachtopvanglocaties die horen bij de flexibele maatschappelijke opvang. Moveoo zorgt voor de beveiliging. Het Zelfregiecentrum zorgt voor meubilair en eten en drinken. Het gebruik van de opvang als gevolg van de extreme kouderegeling is in Weert minimaal en relatief duur. Dat komt omdat er continue een beveiligingsstand by is voor het geval er gebruik wordt gemaakt van de extreme kouderegeling, terwijl er maar af en toe een 'klant' is. Daar komt bij dat er vanuit de zorgaanbieder kosten voor overhead en voor de worden doorberekend. Voor 2018 zoeken de samenwerkende partners naar een goedkopere oplossing, waarbij uitgangspunt blijft dat de veiligheid van de cliënten en medewerkers geborgd dient te zijn.

Afspraak: de samenwerkende partners zoeken naar een goedkopere oplossing voor de uitvoering van de extreme kouderegeling, waarbij uitgangspunt blijft dat de veiligheid van de cliënten en medewerkers geborgd dient te zijn.

3.8 Calamiteitenbed

Er zijn situaties waarin iemand dakloos wordt buiten de openingstijden van het Zelfregiecentrum. In principe kunnen mensen dan worden doorverwezen naar de opvang van Moveoo in Roermond. Dat is niet altijd wenselijk. Daarom is als onderdeel van de flexibele maatschappelijke opvang een calamiteiten bed in Weert beschikbaar. Het calamiteitenbed is in beheer van de van Tongerloo Zorggroep, die ook het directe aanspreekpunt is.

Voor de inzet van het calamiteitenbed worden de volgende afspraken gemaakt:

- Het calamiteitenbed wordt slechts voor één nacht ingezet. Mocht er na het eenmalig gebruik van het calamiteiten bed nog steeds sprake zijn van (tijdelijke) dak- of thuisloosheid, dan volgt een aanmelding en intake. De beslissingsbevoegdheid om af te wijken van het eenmalig gebruik van het calamiteiten bed ligt bij de intakepoule, in overleg met de van Tongerloo Zorggroep. Minimaal gebruik van het calamiteitenbed blijft het uitgangspunt.
- Na de inzet van het calamiteitenbed volgt door de van Tongerloo Zorggroep altijd een terugkoppeling naar het Zelfregiecentrum en de intakepoule.

- De politie wordt nogmaals actief geïnformeerd over de beschikbaarheid van het calamiteitenbed in Weert.

3.9 Nachtwaker

In zowel de dagopvang als in de nachtopvang wordt, meer dan in de klassieke nachtopvang, een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van burgers. Burgers die gebruik maken van de nachtopvang spreken elkaar aan op elkaars verantwoordelijkheden. Dit betekent ook dat er geen professioneel toezicht aanwezig is in de nachtopvang. Het is ook niet rendabel om een nachtwaker in te zetten voor alleen de locaties die horen bij de flexibele maatschappelijke opvang. Buiten kantooruren verzorgt het Zelfregiecentrum sinds medio 2017 een bereikbaarheidsdienst. In 2018 zullen we monitoren hoe dit verloopt en eventueel andere of aanvullende afspraken maken, indien nodig.

Afspraak: het Zelfregiecentrum is bereikbaar voor de opvolging van vragen of calamiteiten in de flexibele maatschappelijke opvang. De inzet wordt gemonitord en zo nodig worden hierover andere of aanvullende afspraken gemaakt.

3.10 Eigen bijdragen

Voor het gebruik van de nachtopvang wordt een financiële eigen bijdrage van de burger verwacht. Voor het bed-voor-de-nacht is dit € 6,50. Voor het trajectbed is dit € 12,50. Deze bedragen zijn al jaren niet geïndexeerd. Het voornemen om de eigen bijdragen te evalueren en mogelijk bij te stellen, leeft nog steeds. Dit heeft echter alleen zin als het voor de gehele regio gebeurt.

Afspraak De gemeente Weert maakt de hoogte van de eigen bijdragen bespreekbaar in de regio.

De plaatsing in de nachtopvang gebeurt regelmatig vóórdat een burger in staat is om zijn eigen bijdrage te betalen. Er kunnen dan afspraken gemaakt worden over terugbetaling, maar de partners blijven een financieel risico lopen. In afstemming met de regisseur Sociaal domein die aanspreekpunt is voor de flexibele maatschappelijke opvang staat de gemeente Weert in bepaalde gevallen financieel garant voor de eigen bijdragen in de flexibele maatschappelijke opvang. Dit is altijd individueel maatwerk.

3.11 Briefadressen

Dak- of thuisloze burgers kunnen bij het Zelfregiecentrum een briefadres aanvragen. Een briefadres is een voorwaarde voor het verkrijgen van een uitkering en andere regelingen. Gelet op fraudegevoeligheid zijn goede afspraken over de briefadressen nodig. Op het oneigenlijk gebruik van briefadressen volgen bestuurlijke boetes.

Afspraken:

- Bij het verschaffen van briefadressen wordt strikt gehandeld naar de beleidsregels omtrent briefadressen zoals die door de gemeente Weert zijn ingesteld.
- De controle op de naleving van de afspraken rond briefadressen alsmede de autorisatie om eventueel van het protocol af te wijken, ligt bij de aangewezen medewerker(s) van de gemeente Weert.

3.12 Gegevensregistratie

In 2015 is Regas in gebruik genomen als gezamenlijk registratiesysteem voor de flexibele maatschappelijke opvang. Met behulp van Regas kunnen de betrokken partners beter op een integrale manier werken aan het herstel van burgers. Daarnaast worden de gegevens in Regas gebruikt om de kwartaalfacturen mee te controleren en dienen ze als input voor het vergaren van de nodige beleidsinformatie. Het is dus van groot belang dat de benodigde gegevens correct en volledig worden ingevuld. De verwerking van persoonsgegevens dient zorgvuldig te gebeuren. Het privacy convenant dat eerder ten behoeve van deze samenwerking is gesloten, wordt in 2018 geactualiseerd.

Afspraken:

- De partners registreren de voor hun relevante gegevens op correcte, volledige en tijdige wijze. De controle op de naleving van deze afspraak ligt bij de gemeente Weert.
- Het privacy convenant Flexibele maatschappelijke opvang regio Weert wordt in 2018 geactualiseerd.

3.13 Verbinding met de gemeente

Om slagvaardig te werk te kunnen gaan, heeft de flexibele maatschappelijke opvang een sterke koppeling met de gemeente nodig. Vooral op het gebied van zorg en inkomen en zijn korte lijnen noodzakelijk om in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteuning te bieden en de escalatie van problemen te voorkomen. Deze samenwerking heeft onder andere geleid tot een verkorte uitkeringsprocedure voor burgers die in de maatschappelijke opvang verblijven.

Afspraken:

- De gemeente werkt actief aan het verbeteren van de verbinding met de maatschappelijke opvang, in het bijzonder op het gebied van inkomen en zorg, maar ook breder in het sociale domein.
- Medewerkers van de gemeente Weert sluiten op afspraak aan bij de intakes in het Zelfregiecentrum.

3.14 Netwerken en public relations

De afgelopen jaren is de omvorming naar de flexibele maatschappelijke opvang in de luwte doorgezet. Er was rust en ruimte nodig om innovatieve aanpassingen te kunnen doorvoeren. Inmiddels zijn de grootste veranderingen geïmplementeerd en werpt de vernieuwde aanpak zijn vruchten af. Het 'Weerter model' kan andere regio's inspireren. Zo wordt bijvoorbeeld de nieuwe maatschappelijke opvang in Venlo ingericht volgens het 'Weerter model'. Om de bekendheid te vergroten en de relatie met netwerkpartners te versterken, worden jaarlijks twee bijeenkomsten met en voor lokale en regionale partners georganiseerd. Indien een gepaste gelegenheid zich voordoet, wordt de flexibele maatschappelijke opvang gepromoot, zoals bijvoorbeeld afgelopen jaar in het kader van het bezoek van het landelijke Schakelteam Verwarde Personen.

Afspraak: De partners organiseren samen één kleine netwerkbijeenkomst en één brede netwerkbijeenkomst.

4. Financiën

De flexibele maatschappelijke opvang wordt bekostigd door de gemeente Venlo, die hiervoor als centrumgemeente rijksmiddelen ontvangt. De gemeente Weert fungeert als kassier en beheert de financiën, zodat op een gepaste manier invulling kan worden gegeven aan lokaal en integraal beleid. In het voorliggende afsprakenkader wordt uiteengezet hoe de middelen worden verdeeld en welke voorwaarden daaraan worden gekoppeld. De extreme kouderegeling en de crisisopvang van zwerfjongeren worden apart door Venlo gefinancierd en vallen niet onder de Flexibele maatschappelijke opvang. Ook Vrouwenopvang valt buiten dit kader.

De begroting voor 2018 is terug te vinden in bijlage 2. Zoals aangegeven in paragraaf 3.4 is er behoefte aan de uitbreiding van het aantal trajectbedden. Deze zijn apart geraamd en worden voorgelegd aan de BC Wmo. De extra kosten voor begeleiding worden verdeeld over lokale en regionale middelen. Voorstel is om de begeleidingsuren voor het trajectbed op te plussen met 20% en daarnaast ook lokale Wmo-begeleiding in te zetten (maatwerk). Dit betekent voor de begroting dat er € 27.224 extra nodig is in 2018. De totale kosten voor de flexibele maatschappelijke opvang komen daarmee op € 476.491.

Net als in voorgaande jaren worden de middelen die uiteindelijk niet worden ingezet, na de accountantscontrole, terugbetaald naar de gemeente Venlo. Overigens is de trajectbegeleiding in maatschappelijke opvang een open einde regeling en kan het ook voorkomen dat er méér middelen nodig zijn dan geraamd. Daarover wordt de centrumgemeente tijdig geïnformeerd. Zoals onder 4.2 is aangegeven wordt ook actief gestuurd op de uitgaven en het voorkomen van een overschrijding. De afgelopen jaren is de flexibele maatschappelijke opvang dan ook binnen het budget gebleven.

4.1 Uitbetaling

De uitbetaling van middelen aan de partners gebeurt deels door middel van subsidie met vooraf vastgestelde kwartaalbetalingen. De kosten voor de trajectbegeleiding worden achteraf, op basis van gezamenlijke facturen, uitbetaald. De partners hebben tot één maand na het verstrijken van het kwartaal de mogelijkheid om de gezamenlijke factuur in te dienen. In het geval er geen factuur wordt ingediend, wordt ook niet over gegaan tot uitbetaling.

4.2 Inzet middelen voor trajectbegeleiding

Voor de individuele trajectbegeleiding staat nog steeds een maximum gemiddelde van drie uur per week per burger. Voor de twee extra bedden voor de nieuwe doelgroep is naar verwachting meer begeleiding nodig. Voor deze plekken wordt maximaal 5 uur per week gemiddeld geraamd, voor maximaal 12 weken. Dan moet uitstroom naar een andere vorm van opvang geregeld zijn. Ook de begeleiding bij het stagebed en de groepsbegeleiding van Moveoo worden uit de post 'trajectbegeleiding' betaald. Om te voorkomen dat het bedrag toch niet afdoende blijkt te zijn, wordt de volgende afspraak gemaakt:

- Als uit de gezamenlijke kwartaalfacturen blijkt dat het gereserveerde bedrag overschreden dreigt te worden, wordt er naar evenredigheid gekort op het aantal uren groepsbegeleiding door Moveoo. Als dit nog steeds onvoldoende blijkt te zijn, wordt er gekort op de begeleiding bij het stagebed.

5. Ontwikkelingen maatschappelijke opvang

Op grond van de Wmo 2015 zijn álle gemeenten zelf verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke opvang. Deze taak heeft de gemeente Weert gemandateerd aan de centrumgemeente Venlo, die daar ook de middelen voor krijgt van het Rijk. Naar verwachting vervalt per 1-1-2020 de centrumgemeenteconstructie³ en krijgt elke gemeente zelf middelen van het Rijk voor deze taken via het nieuw te ontwikkelen landelijke verdeelmodel. Dat betekent dat vanaf die datum een andere schaal van samenwerking mogelijk is. De gemeenten in Midden-Limburg hebben aangegeven dat zij vanaf 1-1-2020 samen vorm willen geven aan de maatschappelijke opvang. Dat kan ook gevolgen hebben voor de opvangvoorzieningen in Weert.

Er is een concept-‘Implementatieplan Maatschappelijke opvang en beschermd wonen 2020 Midden-Limburg’ opgesteld. Daarin wordt voorgesteld om het Weerter model als voorbeeld te nemen voor de wijze waarop in de toekomst de maatschappelijke opvang in de regio Midden-Limburg wordt georganiseerd. Samen met de zeven Midden-Limburgse gemeenten en de ketenpartners wordt in 2018 verder verkend in welke richting de flexibele maatschappelijke opvang Weert zich kan ontwikkelen. Denk hierbij aan een eventuele uitbreiding van het aanbod met opvangplaatsen voor zwerfjongeren, crisisopvang en time out voorziening. Daarbij zien we de flexibele opvang Weert als onderdeel van het totaal aan voorzieningen voor maatschappelijke opvang in de regio Midden-Limburg.

Ketenregie blijft een belangrijk instrument om de samenwerking in de keten te bevorderen. Gelet op het feit dat de centrumgemeente de opdracht ketenregie (‘CMA’) heeft opgezegd per 1-1-2018, wordt ketenregie in 2018 en 2019 lokaal belegd bij de gemeente Weert en de gemeente Roermond. De centrumgemeente stelt hier middelen voor beschikbaar. De ketenregisseur heeft een belangrijke rol in de operationele aansturing van de samenwerkende partners en bij het bevorderen van door- en uitstroom.

³ Mogelijk wordt het landelijk verdeelmodel later ingevoerd dan 1-1-2020. De Midden-Limburgse gemeenten zetten dan toch in op zelfstandige uitvoering van deze taken. Bijvoorbeeld door het maken van doordecentralisatieafspraken met Venlo of op erkenning als afzonderlijke regio voor maatschappelijke opvang (inclusief bekostiging) door het rijk.

BIJLAGE 1: Overzicht afspraken 2018

1. De (kern)partners werken zelfstandig en in wederzijdse afhankelijkheid aan een zo effectief en efficiënt mogelijke flexibele maatschappelijke opvang;
2. De gemeente regisseert de voortgang en faciliteert de (kern)partners in hun samenwerking en gezamenlijke zelfstandigheid;
3. De samenwerking wordt in 2018 geëvalueerd en er wordt gekeken naar het betrekken van de gemeenten Nederweert en Leudal en de daar werkzame partners die nodig zijn voor de integrale aanpak van de opvang van daklozen in de regio Midden-Limburg West.
4. De partners in de flexibele maatschappelijke opvang zetten in op een preventieve aanpak door zo vroeg mogelijk begeleiding en ondersteuning te bieden en indien mogelijk instroom in de opvang voorkomen;
5. Het inzetten van het stagebed blijft mogelijk als preventief instrument;
6. De gemeente Weert zet de inspanningen voor het creëren van uitstroombmogelijkheden voor dak- en thuislozen. voort, samen met woningcorporaties en aanbieders van zorg;
7. de gemeente Weert vraagt bij centrumgemeente Venlo een uitbreiding van het aantal trajectbedden met 2 plaatsen, met extra begeleiding;
8. Bij het rouleren tussen de bedden voor de nacht wordt maatwerk geleverd (uitgangspunt bij de start was dat iemand die op een bed voor de nacht slaapt, elke keer opnieuw wordt ingedeeld en dus geen vastigheid heeft. Dit afgezet tegen de stabiele situatie van het trajectbed – een eigen stek – werd als motiverend gezien. Bleek in de praktijk alleen maar gedoe te geven en niet bij te dragen aan een betere motivatie van de dakloze). Er hoeft alleen gerouleerd te worden als dat voor een specifieke burger noodzakelijk wordt geacht. De beslissingsbevoegdheid hiertoe ligt bij de intakepoule;
9. Het oneigenlijk gebruik van bedden-voor-de-nacht wordt tegengegaan door een maximale verblijfstermijn twaalf weken toe te passen. Hiervan kan alleen afgeweken worden als wordt ingeschat dat de veiligheid van een burger ernstig in gevaar komt. De beslissingsbevoegdheid hiertoe ligt bij de intakepoule;
10. De verbinding met de OGGZ-partners, waaronder het FACT-team, wordt actief verbeterd. Hiermee wordt voorkomen dat mensen die eigenlijk een ander soort hulpverlening nodig hebben te lang in de maatschappelijke opvang verblijven;
11. Er is iedere week voor vijf halve werkdagen een intaker fysiek aanwezig in het Zelfregiecentrum.
12. De aanmelding en intake worden, waar mogelijk, gelijktijdig uitgevoerd door de intakepoule, met in de regel ondersteuning door een ervaringswerker of ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum.
13. De toewijzing van bedden-voor-de-nacht en trajectbedden wordt gedaan door de intakepoule, in samenwerking en in overleg met het Zelfregiecentrum. De beslissingsbevoegdheid ligt bij de intakepoule.
14. In het geval dat een burger zich aanmeldt terwijl er die dag geen intakers (meer) aanwezig zijn, neemt het Zelfregiecentrum de aanmelding en de toewijzing van een bed voor zijn rekening.
15. De intakers plannen waar mogelijk de aanmelding en intake van burgers, zodat gestimuleerd wordt dat verschillende intakers de aanmelding en intake uitvoeren.
16. Iedere aangemelde burger krijgt een intake (binnen 5 werkdagen na aanmelding voor bed-voor-de-nacht).
17. Een ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum gaat in gesprek met burgers om in beeld te krijgen met welke problemen deze kampt en in hoeverre hij/zij gemotiveerd is om te veranderen. Hiervoor staat gemiddeld anderhalf uur.
18. Intakes worden uitgevoerd door medewerkers uit de intakepoule, bestaande uit afgevaardigden van Vincent van Gogh, Moveoo en MET ggz. Burgers worden daarbij eventueel ondersteund door een ervaringsdeskundige van het Zelfregiecentrum of iemand uit het sociale netwerk;
19. Voor een intake staat gemiddeld anderhalf uur. Een intake is in principe eenmalig;
20. Voor de begeleiding bij een traject bed staat maximaal drie uur per week. Begeleiding en huisvesting worden niet per se door dezelfde partner uitgevoerd;
21. Als een burger gemotiveerd is om naar een traject bed te gaan, kan in afwachting van het beschikbaar komen van dat bed al gestart worden met de trajectbegeleiding vanuit het bed-voor-de-nacht;

22. Voor de flexibele maatschappelijke opvang wordt onderzocht of een afzonderlijke klachtenprocedure (verplicht op basis van de Wmo) noodzakelijk is. Als dit het geval is, wordt deze in het leven geroepen;
23. de samenwerkende partners zoeken naar een goedkopere oplossing voor de uitvoering van de extreme kouderegeling, waarbij uitgangspunt blijft dat de veiligheid van de cliënten en medewerkers geborgd dient te zijn;
24. Het calamiteitenbed wordt slechts voor één nacht ingezet. Mocht er na het eenmalig gebruik van het calamiteiten bed nog steeds sprake zijn van (tijdelijke) dak- of thuisloosheid, dan volgt een aanmelding en intake. De beslissingsbevoegdheid om af te wijken van het eenmalig gebruik van het calamiteiten bed ligt bij de intakepoule, in overleg met de van Tongerloo Zorggroep. Minimaal gebruik van het calamiteitenbed blijft het uitgangspunt;
25. Na de inzet van het calamiteitenbed volgt door de van Tongerloo Zorggroep altijd een terugkoppeling naar het Zelfregiecentrum en de intakepoule;
26. De politie wordt nogmaals actief geïnformeerd over de beschikbaarheid van het calamiteitenbed in Weert;
27. Het Zelfregiecentrum is bereikbaar voor de opvolging van vragen of calamiteiten in de flexibele maatschappelijke opvang. De inzet wordt gemonitord en zo nodig worden hierover andere of aanvullende afspraken gemaakt;
28. De gemeente Weert maakt de hoogte van de eigen bijdragen bespreekbaar in de regio.
29. Bij het verschaffen van briefadressen wordt strikt gehandeld naar de beleidsregels omtrent briefadressen zoals die door de gemeente Weert zijn ingesteld;
30. De controle op de naleving van de afspraken rond briefadressen alsmede de autorisatie om eventueel van het protocol af te wijken, ligt bij de aangewezen medewerker(s) van de gemeente Weert;
31. De partners registreren de voor hun relevante gegevens op correcte, volledige en tijdige wijze. De controle op de naleving van deze afspraak ligt bij de gemeente Weert;
32. Het privacy convenant Flexibele maatschappelijke opvang regio Weert wordt in 2018 geactualiseerd;
33. De gemeente werkt actief aan het verbeteren van de verbinding met de maatschappelijke opvang, in het bijzonder op het gebied van inkomen en zorg, maar ook breder in het sociale domein;
34. Medewerkers van de gemeente Weert sluiten op afspraak aan bij de intakes in het Zelfregiecentrum;
35. De partners organiseren samen één kleine netwerkbijeenkomst en één brede netwerkbijeenkomst;
36. Als uit de gezamenlijke kwartaalfacturen blijkt dat het gereserveerde bedrag overschreden dreigt te worden, wordt er naar evenredigheid gekort op het aantal uren groepsbegeleiding door Moveoo. Als dit nog steeds onvoldoende blijkt te zijn, wordt er gekort op de begeleiding bij het stagebed.

BIJLAGE 2: Begroting flexibele maatschappelijke opvang 2018

Bron voor indexering	https://www.nza.nl/regelgeving/prijsindexcijfers/ *		
Indexering personeelskosten	2,04%		
Indexering materiële kosten	1,87%		
ZRC (incl. bvdn)		2017	2018
1 Aanmeldpunt: 14 u p/w			
Verwerking (0,15 fte)	€	7.202	€ 7.349
Laagdrempelige ondersteuning (0,15 fte)	€	6.194	€ 6.320
	€	13.396	€ 13.669
2 Dagopvang: 51 u p/w			
Begeleiding (1,4 fte)	€	70.254	€ 71.687
Ervaringswerkers (1,6 fte)	€	68.237	€ 69.629
	€	138.491	€ 141.317
3 Bed-voor-de-nacht: 6 bedden			
Begeleiding (0,5 fte)	€	24.695	€ 25.198
Huurkosten**	€	27.470	€ 27.984
Schoonmaakkosten	€	15.651	€ 15.944
Materiaal, leefgeld	€	15.902	€ 16.199
Eigen bijdragen	€	-14.486	€ -14.757
	€	69.232	€ 70.568
4 Projectleider			
Projectleider: 1 prs. (1 fte)	€	28.921	€ 29.511
5 Overigen			
Locatiekosten	€	22.892	€ 23.320
Reiskosten	€	5.524	€ 5.627
Kantoorkosten	€	1.017	€ 1.036
Koffie/thee (€100 p/w)	€	2.645	€ 2.694
Telefoon/Internet	€	1.587	€ 1.617
Activiteiten	€	1.323	€ 1.348
Onderhoud	€	1.018	€ 1.037
Overhead	€	28.019	€ 28.543
	€	64.025	€ 65.222
Totaal	€	314.065	€ 320.287
Integraliteit dagopvang			
Aanwezigheid professional in ZRC	€	42.118	€ 42.977
Maatwerkopvang			
Trajectbedden: max. 6 bedden			
Ervaringswerker (0,11 fte)	€	4.670	€ 4.765
Intake en begeleiding (à €68 per uur)	€	58.581	€ 59.776
Huurkosten	€	30.400	€ 30.968
Materiaal	€	2.533	€ 2.580
Eigen bijdragen	€	-27.854	€ -28.375
Totaal	€	68.330	€ 69.715
Calamiteiten			
Calamiteitenbed: 1 bed			
Huurkosten	€	1.465	€ 1.492
Bereikbaarheid en begeleiding	€	204	€ 208
Totaal	€	1.669	€ 1.700
ICT			
REGAS registratiesysteem			
Licenties	€	2.798	€ 2.850
uitbreiding monitoring			€ 5.000
Totaal	€	2.798	€ 7.850
Overigen			
Netwerkbijeenkomst	€	1.526	€ 1.555
Nachtwaker		pm	pm
Onvoorzien	€	5.087	€ 5.182
	€	6.613	€ 6.737
Eindtotaal ongewijzigd beleid	€	435.593	€ 449.267
Aanvraag uitbreiding			
2 trajectbedden begeleiding plus	-		€ 27.224
Eindtotaal gewijzigd beleid			€ 476.491

* We hanteren het definitieve cijfer van t-1, omdat de cijfers pas op juli van enig jaar definitief worden.

** De huur voor het bed-voor-de-nacht bij MET ggz wordt onderling verrekend.